

Prednáška 12/12

doc. Ing. Rastislav RÓKA, PhD.

Katedra telekomunikácií

FEI STU Bratislava

Technológie xDSL

- požiadavka na vysokorýchlostnú komunikáciu - potreba vhodnej infraštruktúry v miestnej prístupovej sieti,
- nová skupina technológií xDSL - zvýšenie priepustnosti existujúcich metalických káblových vedení rádovo na Mbit/s,
- princíp xDSL zavedený v rokoch 1989-1990,
- čím vyššia je maximálna prenosová rýchlosť signálov, tým kratšia je maximálna prístupová vzdialenosť pri určitej, vopred stanovenej bitovej chybovosti.

Fyzikálne prostredie xDSL 1/9

- Charakteristika káblov
 - zreťazenie
 - páry vodičov vo vnútri káblového zväzku majú rozdielne dĺžky skrutu
 - mostíkové vetvy,
 - použité vedenie nesmie byť pupinované,
 - použité vedenie nesmie mať dodatočnú ochranu,
 - použité sekcie káblov môžu mať maximálne 2 rôzne priemery jadier vodičov.

Fyzikálne prostredie xDSL 2/9

- Nepriaznivé vplyvy na prenos signálu
 - zapríčinené buď samotnými fyzikálnymi charakteristikami metalických vedení alebo vonkajším prostredím,

Fyzikálne prostredie xDSL 3/9

- Lineárne nepriaznivé vplyvy
 - straty šírenia

$$L_{dB}(l, f) = -20 \cdot \log_{10} \left| \mathcal{H}_{line}(l, f) \right| = \alpha_{ved} = 8,686 \cdot \alpha \cdot l$$

- amplitúdové a fázové skreslenie
- spektrálna disperzia
- fázové a skupinové oneskorenie

Fyzikálne prostredie xDSL 4/9

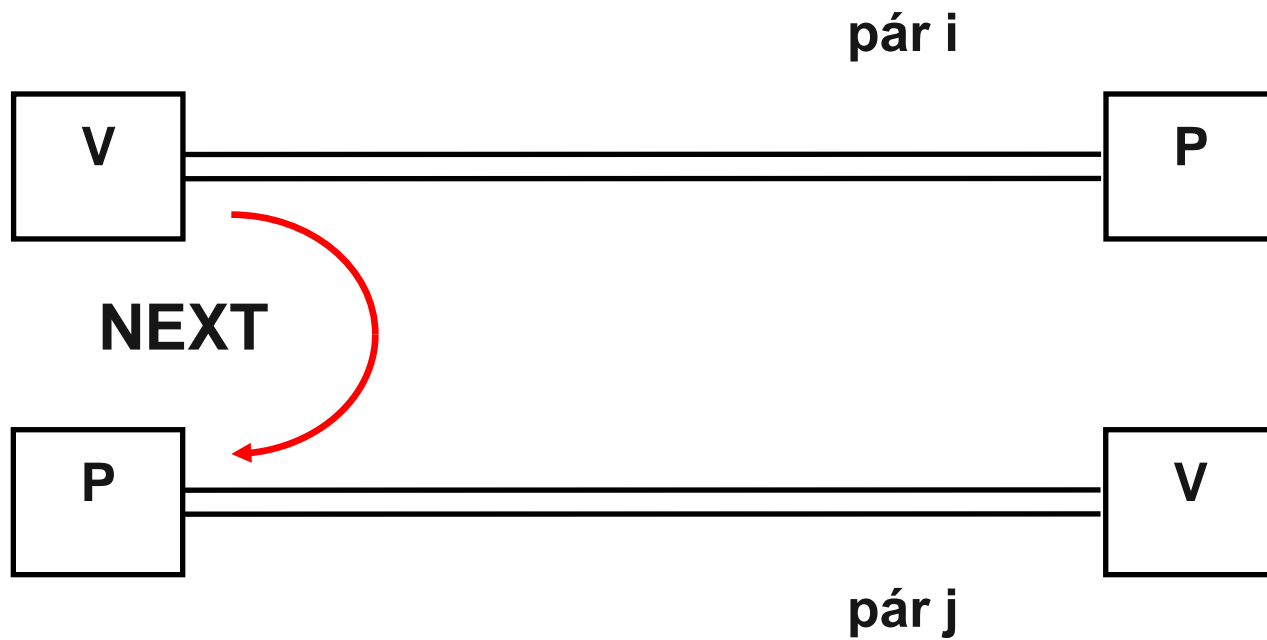
- Presluchy

- definovaný ako presluchový efekt medzi vysielacími a prijímacími párami pri rovnakom konci káblového úseku,

- definovaný ako presluchový efekt medzi vysielacími a prijímacími párami na opačnom konci káblového zväzku,

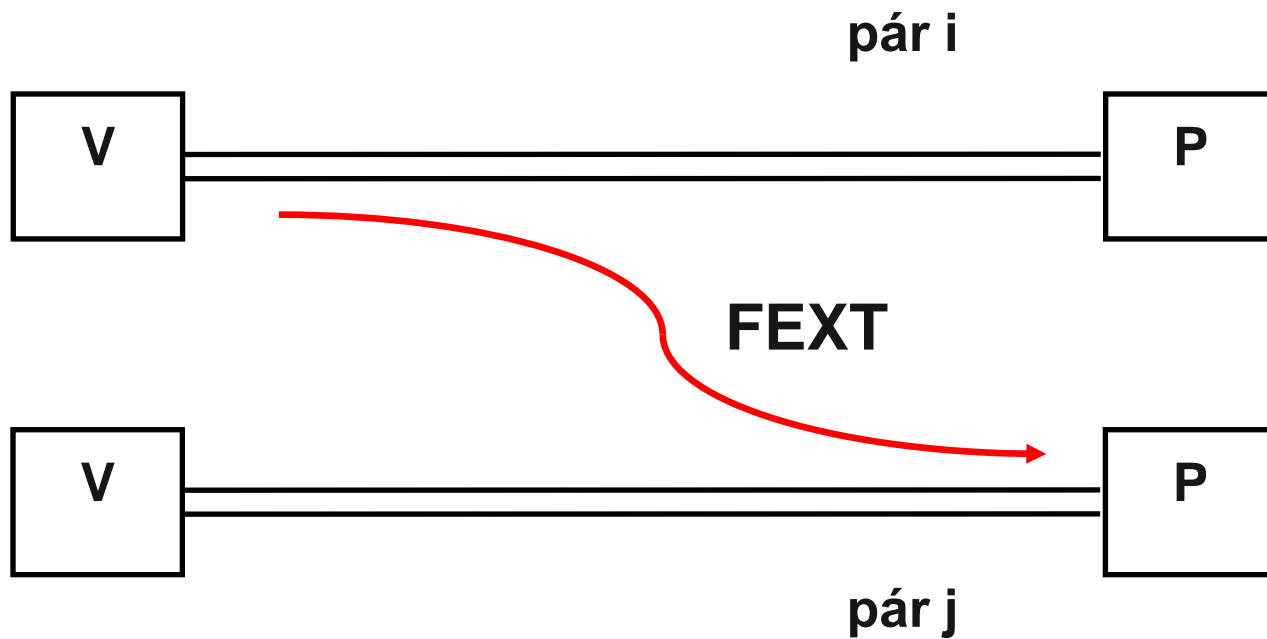
– presluch NEXT sa na rozdiel od presluchu FEXT nešíri cez celú dĺžku účastníckeho vedenia a teda netrpí stratami šírenia signálu.

Fyzikálne prostredie xDSL 5/9

$$\left| \mathcal{H}_{NEXT}(f) \right|^2 = K_{NEXT} \cdot f^{3/2}$$

Fyzikálne prostredie xDSL 6/9

$$\left| \mathcal{H}_{FEXT}(f) \right|^2 = K_{FEXT} \cdot l \cdot f^2 \cdot \left| \mathcal{H}_{line}(f) \right|^2$$

Fyzikálne prostredie xDSL 7/9

- Druhy presluchov NEXT a FEXT
 - ak sú prenášané signály rovnakých služieb xDSL -
 - ak sú prenášané signály rozdielnych služieb xDSL -
 - väzba medzi metalickým káblom a inými zdrojmi EM žiarenia -

Fyzikálne prostredie xDSL 8/9

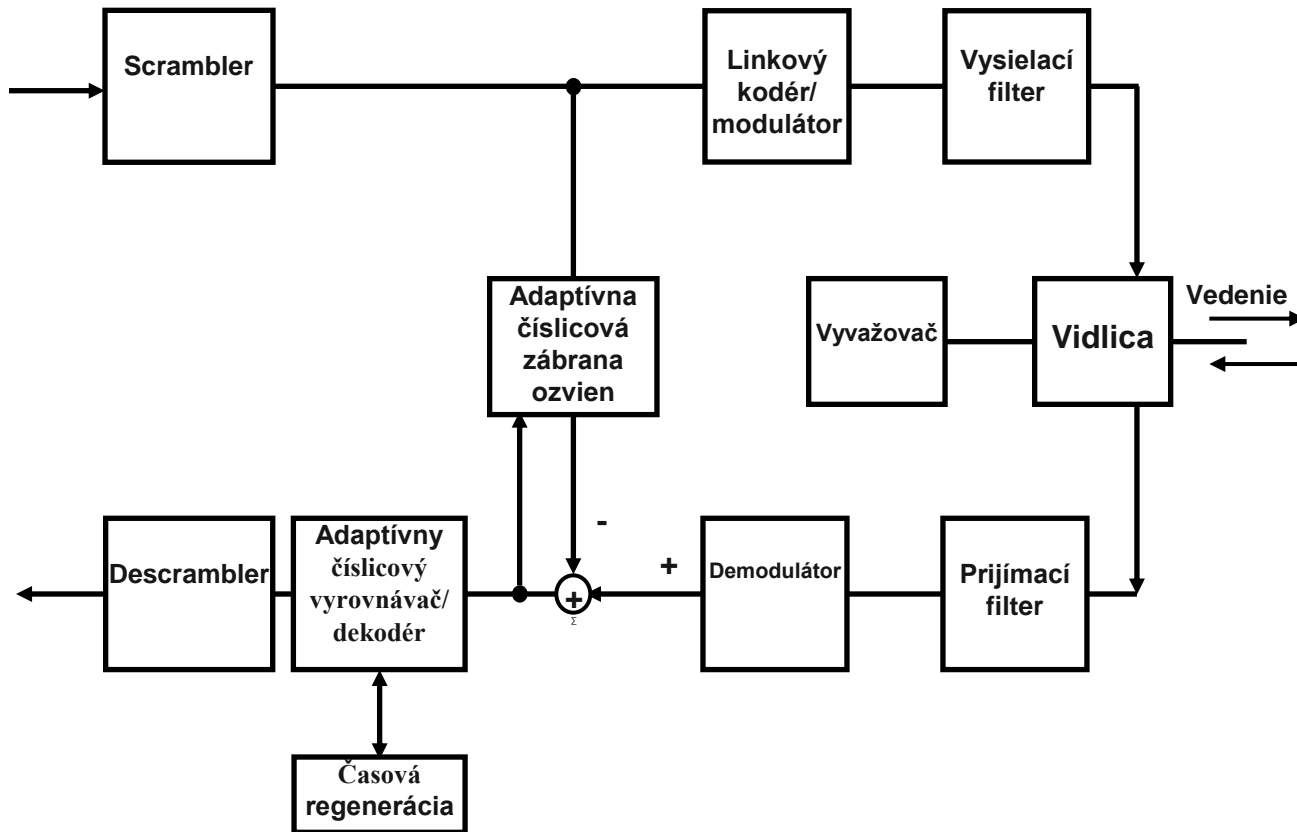
- Šumy
 - najnepriaznivejšie účinky má impulzový šum
 - tepelný šum,
 - indukčný šum,
 - elektronický šum,
 - šum pozadia (biely).
- Úroveň tepelného, elektronického a bieleho šumu je približne -130 dBm/Hz, o niečo vyššia je úroveň šumu zbytkovej ozveny -120 dBm/Hz.

Fyzikálne prostredie xDSL 9/9

- Mikroprerušená
 - dočasné prerušenie účastníckeho vedenia spôsobené vonkajšou mechanickou činnosťou na metalických vodičoch tvoriacich prenosovú cestu
 - počas mikroprerušená so špecifikovanými časovými hodnotami
prenosový systém nemusí znovu použiť štartovaciu procedúru, resp. automaticky sa reaktivuje s kompletnou štartovacou procedúrou.

Princípy spracovania signálov 1/14

- Adaptívne číslicové spracovanie signálov

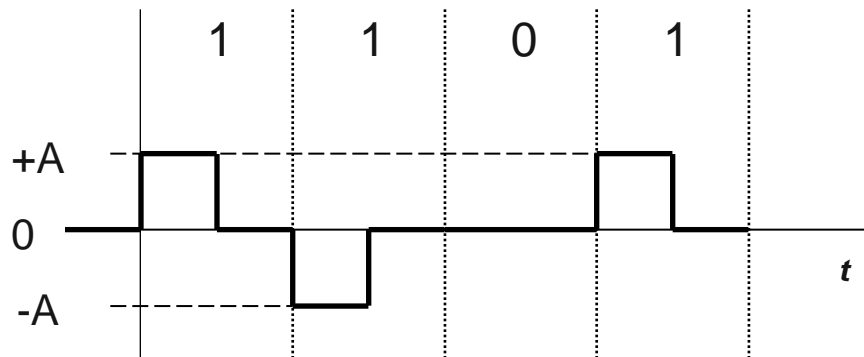
Princípy spracovania signálov 2/14

- Adaptívne číslicové spracovanie signálov má vo všeobecnosti za úlohu upravovať koeficienty číslicových filtrov pomocou algoritmu LMS, minimalizovať chybový signál a optimalizovať konvergenciu prenosovej rýchlosti a zvyškovej chyby, má za hlavnú úlohu zabráňovať šíreniu presluchov a vzniku ozvien. Činnosť zábrany ozvien EC možno vo všeobecnosti popísať tak, že

Princípy spracovania signálov 3/14

- Linkové kódy

striedanie polarity impulzov
vyskytujúcich sa v signálovom priebehu,

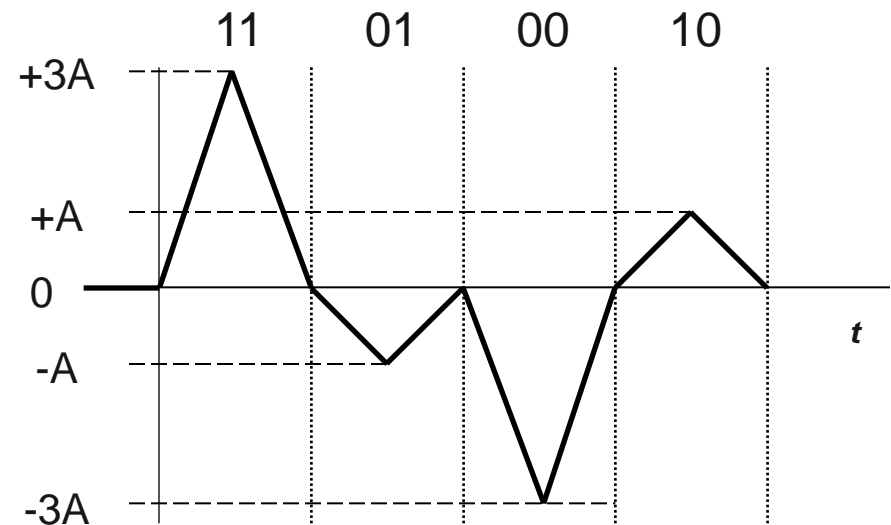

obmedzuje maximálny počet intervalov v signále, ktoré môžu ísť za sebou bez prechodu medzi úrovňami. Typ náhrady sa volí tak, aby počet impulzov typu B medzi impulzmi typu V bol nepárny.

Princípy spracovania signálov 4/14

- Linkové kódy

Vstup	Výstup
11	+3A
10	+A
01	-A
00	-3A

Princípy spracovania signálov 5/14

- Linkové kódy

existujú 3 módy priradenia, ktoré sa striedajú z dôvodu udržania rovnováhy medzi počtom kladných a záporných impulzov. Striedanie módov sa vykonáva na základe parametra RDS, ktorý predstavuje súčet disparít, kde disparita D je rozdiel medzi počtom jednotiek a núl v kódovom slove.

Princípy spracovania signálov 6/14

- Stručné charakteristiky linkových kódov
 1. Synchronizácia je podporovaná .
 2. Detekcia chýb je možná pri .
 3. Kolísaniu js. zložky signálu je zabránené pri .
 4. Najmenšia energia šumu na vznik chyby je pri .
 5. Frekvenčné spektrum
 - pri kóde je šírka pásma signálu určená prenosovou rýchlosťou dvojstavových symbolov,
 - pri kóde je potrebná šírka pásma signálu rovná len $1/2$ pôvodnej prenosovej rýchlosti vstupnej bitovej postupnosti,
 - pri kóde je šírka pásma signálu rovná len $3/4$ pôvodnej prenosovej rýchlosti vstupných binárnych dát.

Princípy spracovania signálov 7/14

- Modulačné techniky
 - naplnenie troch hlavných kritérií -
 - BER (bitová chybovosť)
 - BER (bitová chybovosť)
 - BER (bitová chybovosť)
 - existujú dve triedy modulácií pre technológie xDSL –
 - DMT (Discrete Multi-Tone)
 - DMT (Discrete Multi-Tone), obe môžu meniť dátovú rýchlosť signálov v závislosti na podmienkach vedenia.

Princípy spracovania signálov 8/14

- Modulačné techniky

v porovnaní s linkovými kódmi
zníženie nárokov na šírku frekvenčného pásma
signálov, čo sa dá využiť v dvoch základných
smeroch :

- zvýšenie rýchlosti prenosu údajov pri zachovaní toho istého frekvenčného pásma,
- zmenšenie šírky frekvenčného pásma pri zachovaní tej istej prenosovej rýchlosti.

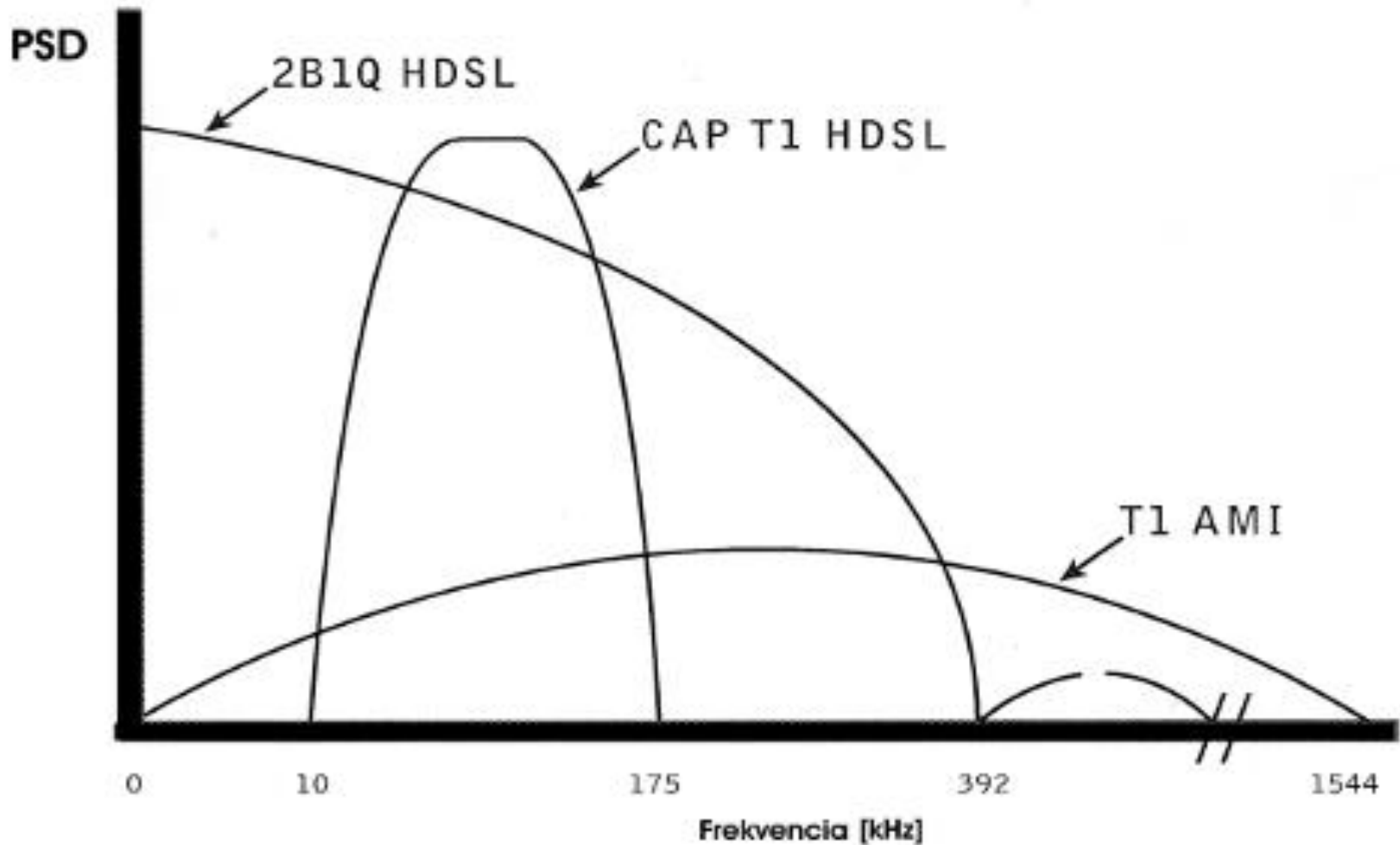
Princípy spracovania signálov 9/14

- Modulačné techniky

variant QAM, kde je nosný signál pred prenosom potlačený, pretože neobsahuje žiadnu užitočnú informáciu, a je znovu zložený v prijímacom modeme.

Modemy využívajúce moduláciu CAP testujú kvalitu prístupového vedenia počas štartovacej procedúry a implementujú najefektívnejšiu verziu modulácie QAM.

Princípy spracovania signálov 10/14

Princípy spracovania signálov 11/14

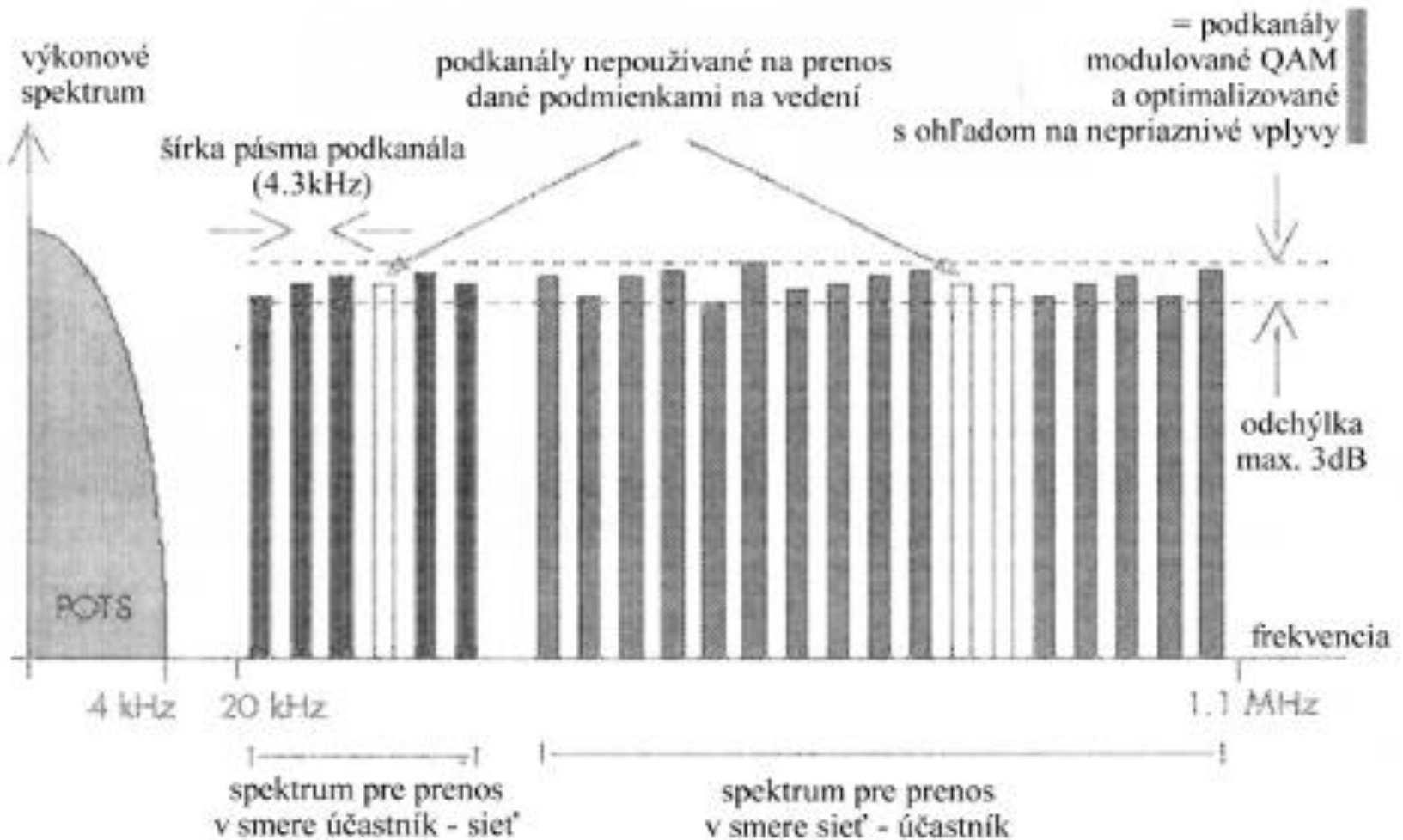
- Modulačné techniky

variant QAM, ktorý diskkrétne rozdeľuje prístupné frekvenčné pásmo do N podkanálov a podľa aktuálnych prenosových charakteristík každého podkanála sú prichádzajúce bitové postupnosti pridelené do jednotlivých podkanálov použitím „akoby modulácie QAM“.

Modulačné a demodulačné spracovanie je implementované pomocou algoritmov

.

Princípy spracovania signálov 12/14

Princípy spracovania signálov 13/14

- Stručné charakteristiky modulačných techník
 1. Systémy v základnom pásme (linkové kódy) s frekvenciami pod 20 kHz majú
 - .
 2. Systémy v preloženom pásme (modulačné techniky) majú
 - .
 3. Vysokofrekvenčné signály na metalických vedeniach trpia
 - .

Princípy spracovania signálov 14/14

- Kódovacie techniky

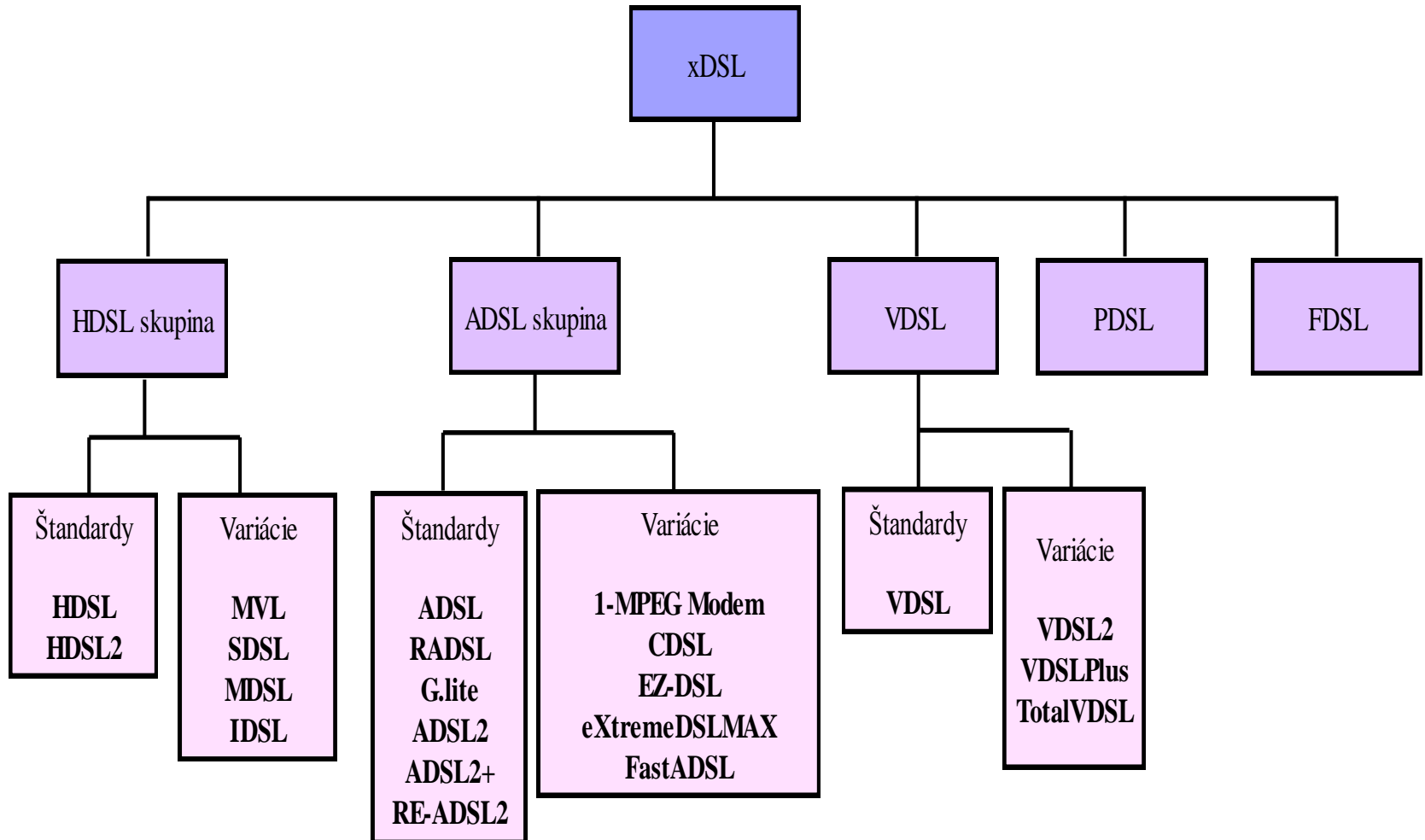
- výrazne znižuje počet chýb spôsobených impulzovým šumom a tým aj ich negatívny vplyv. Na medzisympolovej báze tiež znižuje počet chýb spôsobených kontinuálnym šumom vnoreným do vedenia.

Technika FEC používa formu kódovania RS (n, k) a umožňuje prekladanie dátových symbolov (vytvorených zo s bitov) pre opravu zhlukov chýb.

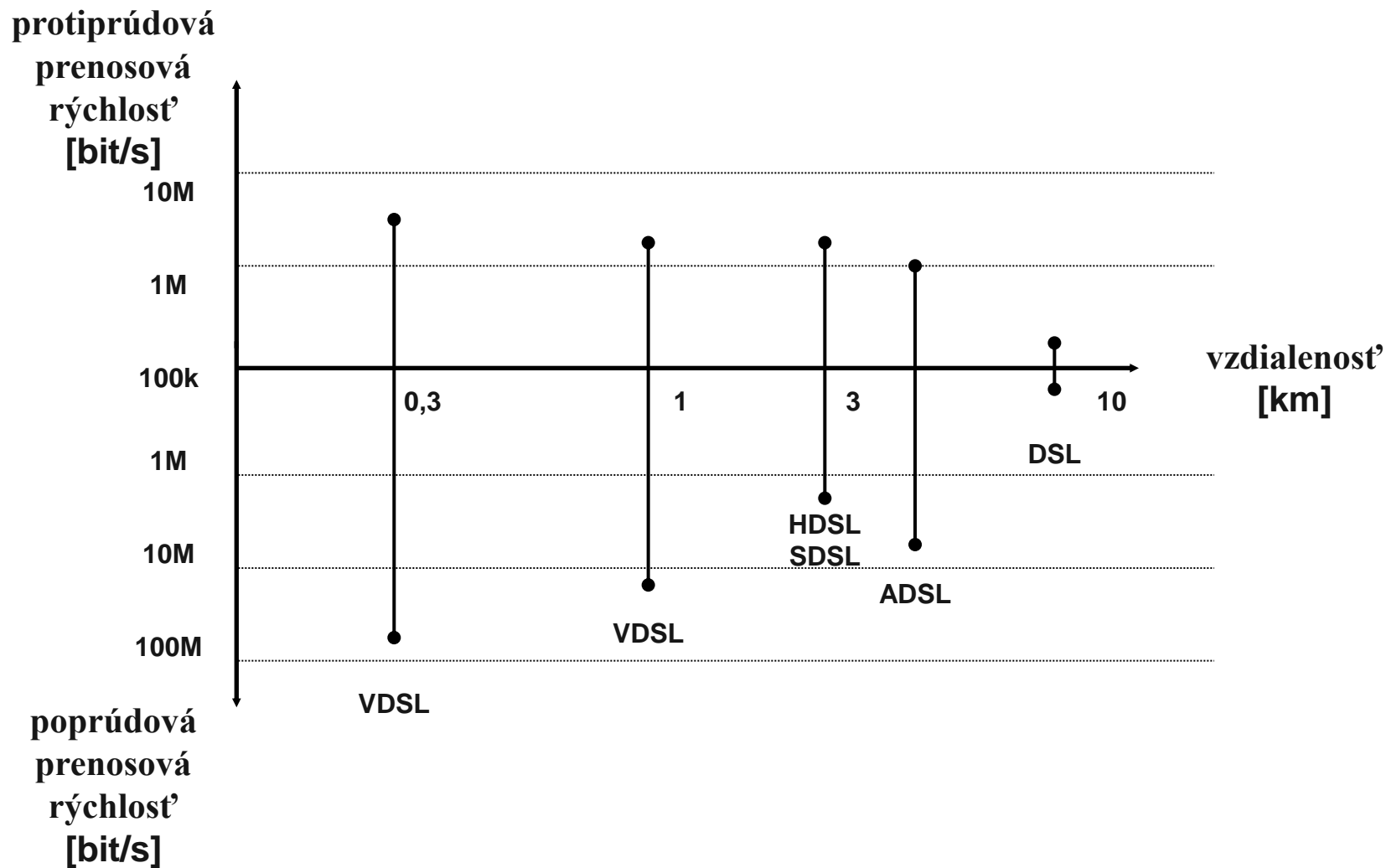
Typy technológií xDSL 1/20

- Triedy xDSL môžu byť charakterizované 5 kľúčovými parametrami:
 - protiprúdová dátová rýchlosť (upstream data rate),
 - poprúdová dátová rýchlosť (downstream data rate),
 - maximálna prístupová vzdialenosť alebo prístupový rozsah,
 - schopnosť pracovať v kombinácii s klasickou hlasovou telefónnou službou,
 - počet požadovaných párov symetrického vedenia (jeden alebo dva).

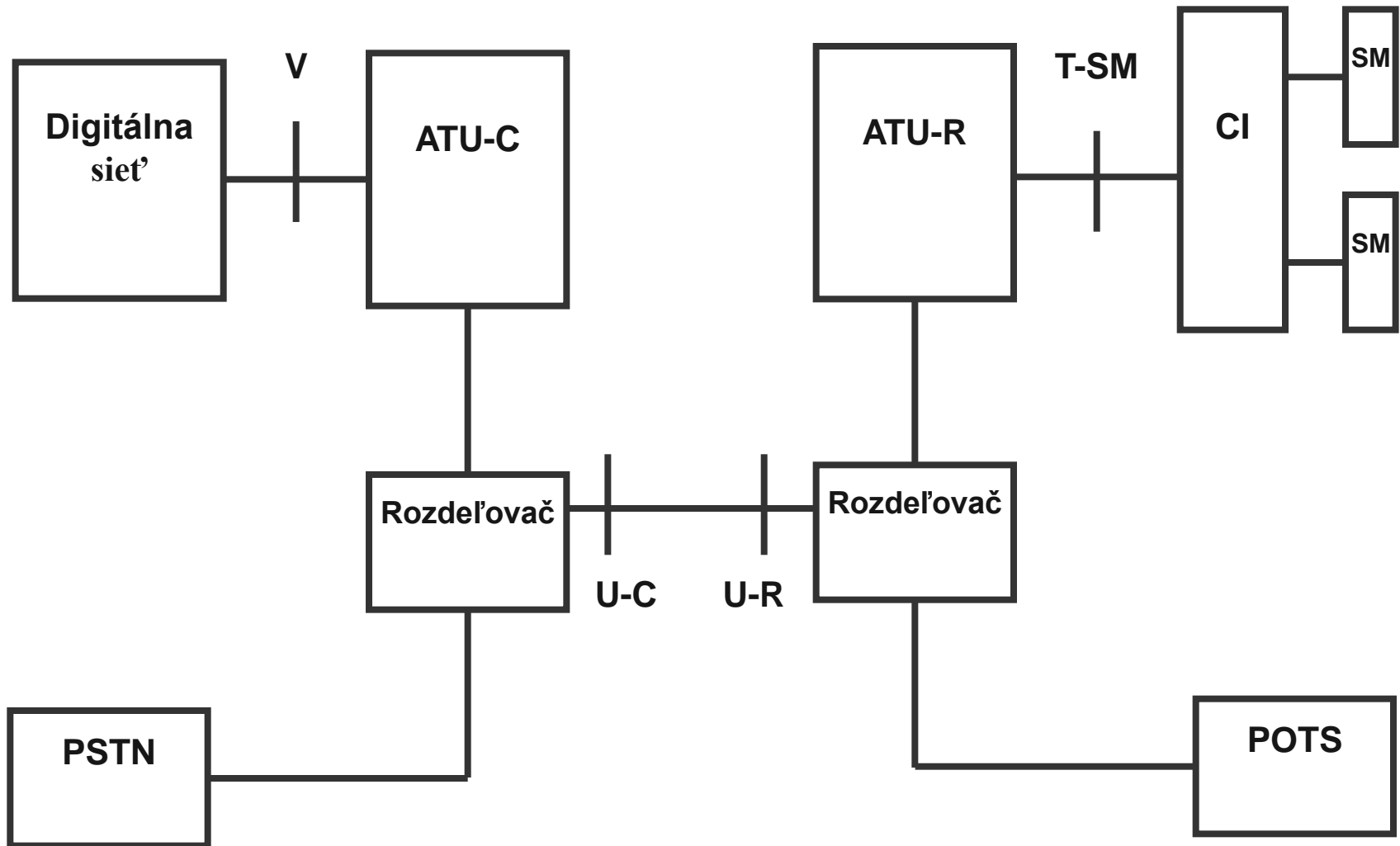
Typy technológií xDSL 2/20

Typy technológií xDSL 3/20

Typy technológií xDSL 4/20

Typy technológií xDSL 6/20

- **IDSL – ISDN DSL**

- predstavuje prispôsobenie pôvodnej služby DSL skutočným princípom technológií xDSL, t.j. možnosti súčasného prenosu signálov

Typy technológií xDSL 7/20

- **HDSL – High-bit-rate DSL**

- ANSI T1.TR.28, ETSI ETR 152, ITU G.991.1

- Prenosové prostredie:

- Spôsob prenosu informácie:

- Prenosová rýchlosť:

celková 2,3 Mbit/s

- Linkový kód:

- Modulácia:

- Iné techniky:

zábrana ozvien

- **HDSL2**

Typy technológií xDSL 8/20

- **SDSL – Single-pair DSL**

- ETSI TS 101 524
- Prenosové prostredie:
- Spôsob prenosu informácie:
- Prenosová rýchlosť:
- zníženie počtu potrebných párov káblov,
- zvýšenie množstva potenciálnych zákazníkov na tom istom kábli,
- potreba polovice počtu komponentov v modemoch, t.j. zjednodušenie inštalácie, manažmentu a údržby prenosových zariadení.

Typy technológií xDSL 9/20

- **MDSL – Multi-rate DSL**
 - bez oficiálneho štandardu
 - Prenosové prostredie:
 - Spôsob prenosu informácie:
 - Prenosová rýchlosť:

 - Modulácia:

Typy technológií xDSL 10/20

- **ADSL – Asymmetric DSL**

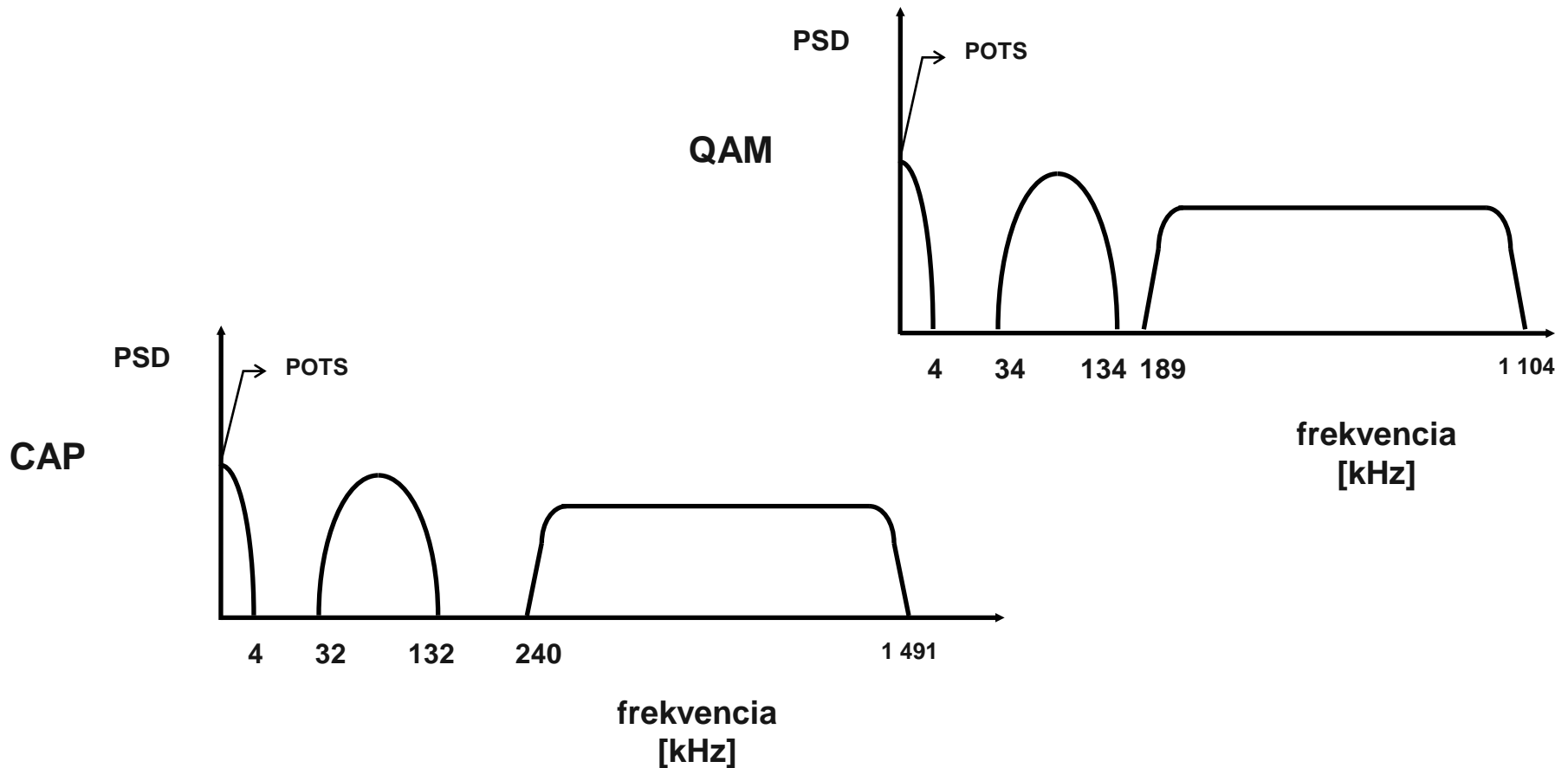
- ANSI T1.413, ETSI ETR 328, ITU G.992.1
- Prenosové prostredie:
- Spôsob prenosu informácie:
- Prenosová rýchlosť:

Jednosmerné prenosové kanály od ústredne k účastníkovi		Duplexné prenosové kanály	
N x 1,536 Mbit/s	1,536 Mbit/s	kanál C	16 kbit/s
	3,072 Mbit/s		64 kbit/s
	4,608 Mbit/s	voliteľný kanál	160 kbit/s
	6,144 Mbit/s		384 kbit/s
N x 2,048 Mbit/s	2,048 Mbit/s		544 kbit/s
	4,096 Mbit/s		576 kbit/s
	6,144 Mbit/s		

Typy technológií xDSL 11/20

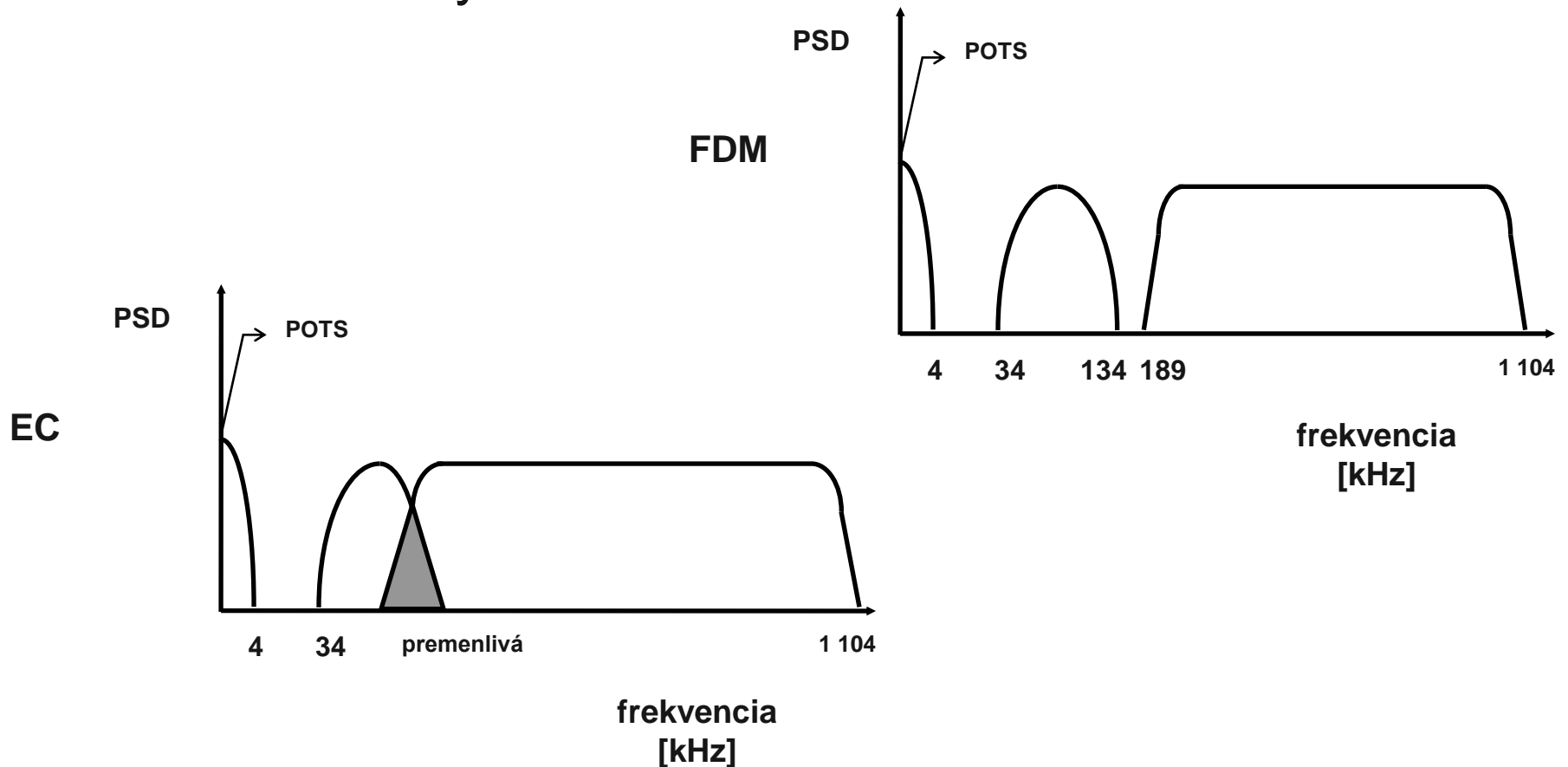
- **ADSL – Asymmetric DSL**

- Modulácie:

Typy technológií xDSL 12/20

- **ADSL – Asymmetric DSL**
 - Iné techniky:

Typy technológií xDSL 13/20

- **RADSL – Rate Adaptive DSL**

- ANSI T1.TR.59
- Prenosové prostredie:
- Spôsob prenosu informácie:
- Prenosová rýchlosť:

it/s

- Modulácia:

Typy technológií xDSL 14/20

- **G.Lite**

- nepredpokladá sa použitie rozdeľovačov, výrazné zníženie prenosovej rýchlosti na úroveň

- **ADSL2 / ADSL2+**

- posun hornej hranice prenosovej rýchlosti -
prenosového pásma , rozšírenie
maximálneho dosahu , skrátenie
, CVoDSL

- **Reach-extended ADSL2**

- úpravy PSD vysielaného signálu pre zvýšenie dosahu pri dodržaní prenosových rýchlostí ADSL2

Typy technológií xDSL 15/20

- **VDSL – Very high-bit-rate DSL**

- ANSI T1.424, ETSI TS 101 270, ITU G.993.1

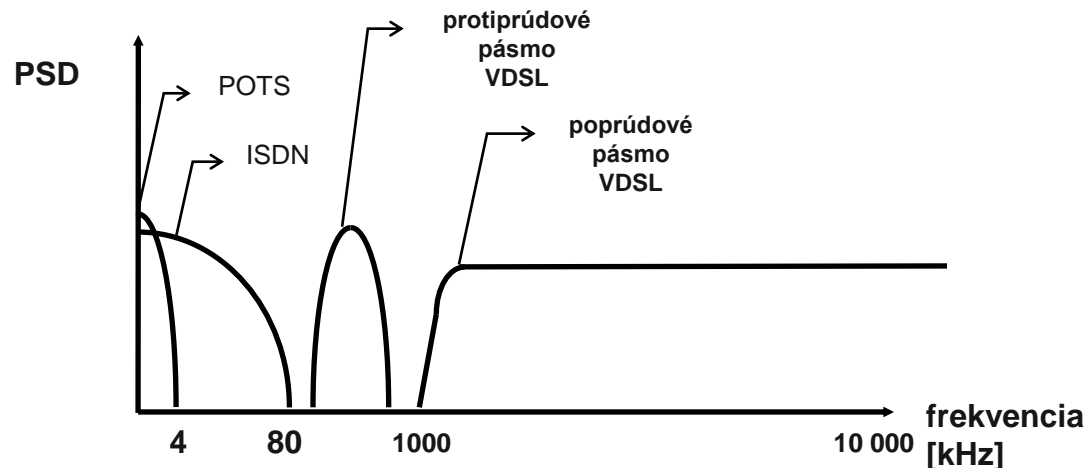
- Prenosové prostredie:

- Spôsob prenosu informácie:

- Modulácia:

- Iné techniky:

zábrana ozvien

Typy technológií xDSL 16/20

- **VDSL – Very high-bit-rate DSL**

– Prenosová rýchlosť: podľa ETSI

Trieda (kód) operácie	Poprúrdový smer prenosu [kbit/s]	Protiprúrdový smer prenosu [kbit/s]
Trieda I (A4)	23 168	4 096
Trieda I (A3)	14 464	3 072
Trieda I (A2)	8 576	2 048
Trieda I (A1)	6 400	2 048
Trieda II (S5)	28 288	28 288
Trieda II (S4)	23 168	23 168
Trieda II (S3)	14 464	14 464
Trieda II (S2)	8 576	8 576
Trieda II (S1)	6 400	6 400

Typy technológií xDSL 17/20

- **VDSL – Very high-bit-rate DSL**

– Prenosová rýchlosť: podľa ANSI

Typ služby	Poprúďový smer prenosu [Mbit/s]	Protiprúďový smer prenosu [Mbit/s]	Dosah [m]
Asymetrická Krátka	52	6,4	300
Asymetrická Stredná	26	3,2	1000
Asymetrická Dlhá	13	1,6	1500
Symetrická Krátka	34	34	300
Symetrická Stredná	13	13	1000
Symetrická Dlhá	6,5	6,5	1500

Typy technológií xDSL 18/20

- **PDSL – Power DSL**

- nesporne veľký potenciál, nakoľko rozvody elektrickej energie predstavujú celosvetovo najhustejšiu a najrozšírenejšiu sieť,
- podmienky, za ktorých by sa dal realizovať prenos dátových signálov po takejto sieti, sú viac než nevhodné,
- uvažuje sa využiť postupy a techniky z bezdrôtových komunikácií.

- **FDSL – Fiber DSL**

Typy technológií xDSL 19/20

- Voľba správnej technológie xDSL môže byť určená hlavnými kritériami:
 - typ služby ,
 - typ služby (symetrická, asymetrická, obe), vzdialenosť služby,
 - implementácia , služba založená na xDSL alebo služby POTS + xDSL.

Typy technológií xDSL 20/20

